

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مفاهیم و پدیده‌های نوین، جراحی‌ها و فوریتها در مامائی (۲)

شماره درس: ۵۱۸۵۴۲

نوع درس: نظری و کارورزی تعداد واحد: ۳ واحد نظری (۵۱ ساعت)، ۱ واحد عملی (۵۱ ساعت)

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): مامایی کارشناسی ارشد ترم ۳ تعداد دانشجویان: ۲

نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴ دروس پیش نیاز یا همزمان: مفاهیم نوین ۱

زمان: سه شنبه ها ۴-۲ و چهارشنبه ها ۶-۴ مسئول درس: دکتر محبوبه والیانی

مدرسین: خانمها دکتر بیگی، دکتر تائبی، دکتر کیانپور، دکتر نکویی، دکتر صوابی، دکتر س. محمدی و دکتر والیانی

تلفن تماس و ایمیل مسئول درس: valiani@nm.mui.ac.ir ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۳۷

مقدمه:

مفاهیم نوین در مامایی که پیرو تحقیقات و پژوهش های متعدد بدست می آید، باید راستای مطالعات دانشجویان را تشکیل دهد. همچنین برای ارتقاء سطح علمی و افزایش این مهارتها که به سلامت مادران و کودکان منجر می شود باید تلاش های ویژه ای در زمینه آموزش و پژوهش صورت پذیرد.

هدف کلی:

۱- ارتقاء سطح دانش فراگیران پیرامون تکنیک های نوین انجام زایمانهای طبیعی و غیر طبیعی با هدف تأمین سلامت مادران و کاهش مورتالیتی و مورییدیتی.

۲- کسب مهارت های عملی لازم برای معاینات تشخیصی و درمانی مادر و نوزاد در این دوران.

اهداف جزئی:

- ۱- بالا بردن سطح دانش فراگیر در مورد روش های جدید در زمینه انجام انواع زایمان های عادی و غیرعادی از جهت کمک به تأمین سلامت، انجام مراقبت های ویژه و کم کردن میزان مرگ و میر مادر و نوزاد
- ۲- کسب اطلاعات کامل در زمینه حالات روحی مادر و عوارض موثر بر کم کردن و یا تشدید درد زایمان - عوامل موثر بر مادر و جنین - انجام زایمان مادر نیازمند به خدمات و مراقبت های ویژه و انجام زایمان همراه با جراحی های کوچک - عوارض و اختلالات دوران زایمان، فوریت های مامائی - طرق پیشگیری و فوریت های پزشکی آن.
- ۳- فراهم آوردن فرصت های یادگیری جهت گسترش معلومات دانشجویان در مورد بهداشت و اصول مراقبت های دوران بعد از زایمان، شیردهی، ناراحت های و عوارض ناشی از این دوران - عوامل موثر در سلامت جسمی روانی و اجتماعی مادر و نوزاد و خانواده در این دوران.
- ۴- بالا بردن سطح دانش فراگیر و کاربرد دستورات اسلام در مورد روش های نوین بهداشت و تنظیم خانواده و کسب تجارب عملی در برنامه ریزی و اجرای روش های مختلف پیشگیری از حاملگی ناخواسته.
- ۵- آگاهی و مهارت لازم برای معاینه مادران و نوزادان در این دوران و توان توجیه فلسفه و نقش این معاینات در تشخیص و تفهیم اهمیت این معاینات به روده های پائین تر و شناخت مادران و نوزادان نیازمند به مراقبت های ویژه.

اهداف رفتاری:

الف: در بعد مراحل زایمان در شرایط مختلف

دانشجو در پایان دوره آموزش این درس قادر خواهد بود:

۱. فیزیولوژی انقباضات رحم - تنوریه و مکانیسم شروع انقباضات، انقباضات غیرطبیعی زهدان را بیان نماید.
۲. ناهنجاری های دستگاه تناسلی را توضیح دهد.

۳. عوامل بوجود آورنده زجر جنین در مراحل مختلف زایمان با ذکر علل، علائم، روشهای نوین تشخیص زجر جنینی، پیشگیری و فوریتهای پزشکی (عوامل مربوط به مادر، جنین و جفت) را بیان نماید.
 ۴. روش استفاده از دستگاهها (Fetal Heart Monitoring) و تکنولوژی جدید در تشخیص و خواندن نوار آمنیوسکس، تعیین PH و ... شرح دهد.
 ۵. علل، علائم و عوارض دوران زایمان، مکانیسم انجام زایمان، طرق پیشگیری فوریتهای پزشکی در زایمانهای مشکل (Dystocia) را ذکر نماید. به شرح زیر:
 - در اثر غیرطبیعی بودن نیروهای خروجی (انقباضات رحم)
 - در اثر ناهنجاریهای پرزانتاسیون، پوزیشن و بزرگی آنومالی جنین.
 - در اثر تنگی لگن
 - در اثر ناهنجاریهای دستگاه تناسلی
 - چند قلوئی
 - ۶- زایمان با فورسپس و واکيوم (انواع، موارد، عدم موارد و عوارض) را شرح دهد.
 - ۷- زایمانهای زودرس Prematurity- زایمانهای دیررس Postmaturity- اختلال رشد جنین Fetal growth retardation را شرح دهد.
 - ۸- طرز تشخیص، اداره، نحوه زایمان پارگی زودرس کیسه آب (P.R.O.M (Premature Rupture of Membrane) را بیان نماید.
 - ۹- صدمات وارده به مجرای زایمانی با ذکر علل، علائم، پیشگیری و درمان را بیان نماید
 - ۱۰- جراحیهایی که با یک زایمان طبیعی ممکن است همراه باشد شامل موارد زیر را توضیح دهد:
 - اپی زیاتومی (انواع، طرز ترمیم، عوارض)، پارگیهای پرینه (انواع، طرز ترمیم، عوارض)، همتومهای و لووواژن و ترمیم آنها، پارگیهای واژن سرویکس پارگی زهدان (انواع طرز تشخیص درمان)، کوراژ، انورسیون رحمی (حاد و مزمن با علت، علائم، درمان)، سزارین (تعریف، موارد، انواع، مواد ممنوع و عوارض).
 - ۱۱- فوریتهای مامایی شامل پارگی زهدان، برگشتگی زهدان، نمایش بند ناف و سقوط آن، آمبولی مایع آمینوتیک را به تفکیک شرح دهد.
 - ۱۲- موارد انتقال خون در مادر و نوزاد و غیره... به طور کامل توضیح دهد.
 - ۱۳- بیهوشی و رآینماسیون (روشهای مختلف زایمان بدون درد)، فراموشی، بیدردی و بیهوشی در مامایی، انواع داروهای ضددرد، بیهوشی دهنده ها و اثرات آنها، بیحسی اطراف گلوی زهدان، بیحسی پودندال و پرینه آل، بلوک شرمگاهی و میاندوراه، بیحسی نخاعی، اثرات داروها بر روی مادر و جنین (عوامل تراژدینیک) را ذکر نماید.
 - ۱۴- مشخصات نوزاد تازه متولد شده و مراقبتهای مربوطه، نحوه و موارد احیای نوزاد را بیان نماید.
 - ۱۵- اثرات داروهای مورد مصرف مادر در labor را در جنین و نوزاد شرح دهد.
- ب: در بعد مراحل بعد از زایمان، بهداشت و تنظیم خانواده
- دانشجو در پایان دوره آموزش این درس قادر خواهد بود:
- ۱- بهداشت و مراقبتهای دوران بعد از زایمان را بیان نماید.
 - ۲- مراقبتهای فوری بلافاصله بعد از زایمان از مادر و نوزاد را شرح دهد که شامل کنترل خونریزی، معاینه کامل جفت و پرده ها و مجرای زایمانی، توجه به وضع عمومی مادر و نوزاد تا ۲ ساعت اول بعد از زایمان می باشد.

- ۳- اقدام مقتضی در مورد مادر RH منفی به عمل آورد و شرح آن را بازگو نماید.
- ۴- مراقبتهای دوران نفاس و فیزیولوژی آن (روزهای بستر) را که شامل معاینات عمومی مادر بویژه کنترل میزان ترشحات و خونریزی (لکوره)، پستان و ترشح شیر، وضع ادراری و اجابت مزاج، وضع پرینه و غیره می باشد شرح دهد.
- ۵- عوارض دوران نفاس عفونتهای بعد از زایمان (عفونتهای دستگاه تناسلی، ادراری، پستان، شوک عفونی) باقی ماندن جفت در زهدان، برگشتگی زهدان، فلبیت، ترمبوز و آمبولی ریه، حالات و عوارض روانی را توضیح دهد.
- ۶- تازه هائی از روشهای مختلف پیشگیری (زن و مرد) را بیان نماید.
- ۷- نقش ماما و خانواده و مراکز بهداشتی، درمانی در پیشبرد اهداف و اجرای برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده را بازگو نماید.

شیوه اداره درس و تدریس:

تدریس موضوعات فوق به روش سخنرانی، روش حل مسئله، تشکیل گروههای کوچک، بحث، پرسش و پاسخ، نمایشی، ارائه کنفرانس دانشجویی با هماهنگی مدرسین و دانشجویان صورت می گیرد. این امر به کمک تجهیزات سمعی و بصری مناسب و به منظور ارتقاء کیفیت یادگیری انجام می شود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

دستگاه ویدئو پروژکتور و اسلاید، white board pen , white board

تکالیف و انتظارات از فراگیران:

- حضور به موقع در کلاس، حضور فعال در کلاس و شرکت در بحثهای گروهی و کلاسی، پاسخ به سئوالات مدرس، ارائه مطالب اختصاص داده شده به دانشجویان و طرح سئوالات مناسب برای درک بهتر مفاهیم آموزشی این درس.

شیوه ارزشیابی:

ردیف	عنوان ارزشیابی	نمره
۱	شرکت و حضور فعال در فضاهاى مشارکتى آفلاين و جلسات آنلاين	۱۰%
۲	تکالیف و آزمون های حین دوره (کوئیز، خودآزمون ها و...)*	۱۵%
۳	مشارکت در کلاس، پاسخ به سوالات و نوآوری	۵%
۴	آزمون پایان ترم	۷۰%

*به ازای هر چهار جلسه حداقل یک فعالیت یادگیری در نظر گرفته می شود.

سیاست ها و قوانین درس:

- ۱- هر یک از دانشجویان موظف هستند با یکی از اساتید این درس هماهنگ نمایند و موضوع کنفرانس خود را تعیین و در تاریخ های قید شده در جدول زمان بندی، کنفرانس خود را با استاد مربوطه ارائه نمایند.

- ۲- ارائه مباحث کنفرانسی: جهت ارائه کنفرانس های دانشجویی، هر یک از دانشجویان موظف هستند حداقل سه مقاله علمی _ تحقیقی در زمینه موضوع کنفرانس تهیه نموده و پس از ارائه موضوع کنفرانس در کلاس درس (به کمک کتابهای منبع) به ارائه این سه تحقیق پردازد. سپس با تحلیل این پژوهش ها، یک عنوان مناسب تحقیقی در زمینه موضوع کنفرانس با کمک این سه مطالعه ارائه نماید.
- ۳- تحویل جزوه مکتوب متون استفاده شده در کنفرانس با حداقل ۲۰ منبع معتبر علمی و دانشگاهی و برنامه پاورپوینت
- ۴- تحویل متون مکتوب در تاریخ ارائه کنفرانس (طبق جدول زمانبندی)،
- ۵- پاسخ به سوالات مطرح شده پیرامون کنفرانس،
- ۶- اداره کلاس در زمان کنفرانس (تاریخ درج شده در برنامه زمانبندی)
- ۷- شرکت سایر دانشجویان در بحث های گروهی و پیرو مطالعات درسی
- ۸- تهیه، تنظیم و تحویل حداقل ده سوال از هر کنفرانس ارائه شده به همراه پاسخ سوالات و تحویل به استاد مربوطه

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- ۱- Williams Obstetrics ۲۰۱۸
- ۲- Maternity and Gynecologic Care
- ۳- High risk pregnancy
- ۴- Current Obstetrics & Gynecology
- ۵- The labor preparation (Simkin and Ancheta)
- ۶- اصول مهارتهای بالینی (ترجمه وارنی)
- ۷- معاینات واژینال، لگنی و پوزیشن ها (چاپ دوم ۱۳۹۹)

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر:

- ۱- Maternity Care Nursing
- ۲- Myles Obstetrics
- ۳- Management of high risk pregnancy: an evidence-based approach

پایگاههای اینترنتی قابل استفاده برای درس:

www.cochranelibrary.com

www.uptodate.com

www.medscape.com

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: مفاهیم و پدیده‌های نوین، جراحی‌ها و فوریتها در مامائی (۲) شماره درس: ۵۱۸۵۴۲

نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴ (شبه تمصیلی: مامایی گرایش آموزش مامایی فراگیران: ۲

زمان: کلاس (روزهای سه شنبه ۴-۲ و چهارشنبه ۶-۴)

استاد درس: خانمها دکتر بیگی، دکتر کیاپور، دکتر تائبی، دکتر نکویی، دکتر صوابی، دکتر س. مومدی و دکتر والیانی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۴/۷/۱	اختلالات سیستم اسکلتی و حرکتی در بارداری و زایمان	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	دکتر والیانی
۲	۱۴۰۴/۷/۲	دیستوشی زایمان، تشخیص و انواع دیستوشی ها	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	دکتر والیانی
۳	۱۴۰۴/۷/۸	دیستوشی زایمان و نقش پوزیشن های مناسب مادر در درمان آن	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	دکتر والیانی
۴	۱۴۰۴/۷/۹	انتقال خون در مادر و نوزاد	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر نکویی
۵	۱۴۰۴/۷/۱۵	ترکیبات خونی و مراقبت های مربوط به ترانسفوزیون خون و ترکیبات خونی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر نکویی
۶	۱۴۰۴/۷/۱۶	مراقبت های نفاس (خونریزی، اختلال ادراری، پستان، پرینه و)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر نکویی
۷	۱۴۰۴/۷/۲۲	عوارض دوره نفاس (عفونتهای تناسلی، ادراری، پستان و)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر س محمدی
۸	۱۴۰۴/۷/۲۳	عوارض روانشناختی پس از زایمان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر س محمدی
۹	۱۴۰۴/۷/۲۹	PROM و زایمان زودرس	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر تائبی
۱۰	۱۴۰۴/۷/۳۰	زایمان دیررس	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر تائبی
۱۱	۱۴۰۴/۸/۶	دیاستاز رکتوس ابدومینوس، پرولاپس های لگن و تمرین های بدنی پس از زایمان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Lecture Role Playing Q & A	خانم دکتر تائبی

دکتر والیانی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	روش های کاهش درد زایمان دارویی و غیر دارویی	۱۴۰۴/۸/۷	۱۲
دکتر والیانی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	زایمان در آب (Water Birth)	۱۴۰۴/۸/۱۳	۱۳
خانم دکتر بیگی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	توانمندسازی مادران در ارائه Birth Plan و انتخاب نوع زایمان	۱۴۰۴/۸/۱۴	۱۴
خانم دکتر بیگی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	IUGR اختلال رشد جنین و	۱۴۰۴/۸/۲۰	۱۵
خانم دکتر بیگی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	مرگ داخل رحمی جنین، علل و زایمان	۱۴۰۴/۸/۲۱	۱۶
خانم دکتر بیگی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	فوریت های مامایی (پارگی رحم، برگشتگی، پرولاپس بندناف، آمبولی مایع آمنیوتیک)	۱۴۰۴/۸/۲۷	۱۷
خانم دکتر بیگی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	ناسازگاریهای خونی و Rh منفی	۱۴۰۴/۸/۲۸	۱۸
خانم دکتر تائبی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ناهنجاریهای دستگاه تناسلی و تاثیرات آن بر بارداری و زایمان	۱۴۰۴/۹/۴	۱۹
خانم دکتر تائبی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	سرویکس و صدمات کانال زایمان (پرینه، سرویکس و رحم) و اقدام درمانی	۱۴۰۴/۹/۵	۲۰
خانم دکتر کیانپور	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	زایمان با فورسپس و واکيوم	۱۴۰۴/۹/۱۱	۲۱
خانم دکتر کیانپور	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	زایمان به روش سزارین	۱۴۰۴/۹/۱۲	۲۲
خانم دکتر کیانپور	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین	زایمان طبیعی پس از سزارین یا VBAC	۱۴۰۴/۹/۱۸	۲۳
خانم دکتر صوابی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	نوزاد غیر طبیعی و نارس، احیاء نوزاد	۱۴۰۴/۹/۱۹	۲۴
خانم دکتر صوابی	Lecture Role Playing Q & A	حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	فرزندآوری و تازه های پیشگیری از بارداری	۱۴۰۴/۹/۲۵	۲۵

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش